

**การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านตูม
(นพค.15 กรป.กลางอุปถัมภ์)**

นางสาววิรัชฎา รัตน์
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านตูม (นพค.15 กรป.กลางอุปถัมภ์)

บทคัดย่อ

ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านตูม (นพค.15 กรป.กลางอุปถัมภ์) โดยรวมผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ ในการสรุปผลผู้ประเมินนั้น สรุปผลตามวัตถุประสงค์การประเมิน และนำเสนอผลของส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยสรุปเพื่อให้เห็นความเป็นมาด้วย ดังนี้ ผู้ประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนบ้านตูม (นพค. 15 กรป. กลางอุปถัมภ์) จำนวน 245 คน เป็นผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.88 รองลงมา ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 26.94 และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คิดเป็นร้อยละ 5.30 โดยผลการประเมินด้านต่าง ๆ มีดังนี้

1. ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านตูม (นพค. 15 กรป. กลางอุปถัมภ์) ตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผลการประเมินโดยภาพรวม อยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) เมื่อพิจารณาผลการประเมินรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือ ด้านผลผลิตของโครงการ ($\bar{X} = 4.67$) และด้านบริบทของโครงการ ($\bar{X} = 4.57$) มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน เรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงคือ ด้านกระบวนการดำเนินการ ($\bar{X} = 4.42$) รองลงมาคือ ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ ($\bar{X} = 3.93$)

สรุปได้ว่า ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านตูม (นพค. 15 กรป. กลางอุปถัมภ์) โดยภาพรวมผ่านเกณฑ์การประเมิน ที่ตั้งไว้

2. การประเมินบริบทของโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านตูม (นพค. 15 กรป. กลางอุปถัมภ์) พบว่า มีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โครงการมีความสอดคล้องกับ การแก้ปัญหาสังคมปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.77$) รองลงมา ได้แก่ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการมีความเป็นไปได้ กับโครงการมีความเหมาะสมกับสภาพความต้องการของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.69$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โครงการมีความเหมาะสมกับบทบาทและหน้าที่ของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.30$)

Abstract

The overall evaluation of the project to promote morality, ethics and desirable values of students in Ban Tum School (MD. 15, Central Klang Upatham Primary Education) passed the evaluation criteria. In summary, the assessors focus on the conclusion of the evaluation objectives. And present the results of the relevant sections In summary, in order to see the background as follows: The appraiser of the project to promote the moral, ethics and desirable values of students. Ban Tum School (Nor. Kor. Kor. 15, Central Klang Upatham Primary Education), comprising 245 students And most students Accounted for 33.88%, followed by teachers and educational personnel Accounting for 26.94 percent and the basic education institution committee Accounting for 5.30 percent. The evaluation results in various aspects are as follows:

1. The evaluation of the project to promote the moral, ethics and desirable values of the students in Ban Tum School (No. Kor. Kor. 15, Central Department of Patronage) according to the opinions of teachers and educational personnel and the basic education committee. The overall evaluation result is at a high level (= 4.40). When considering the evaluation results in each aspect, it is found that the highest level is in 2 aspects which are the product output of the project (= 4.67) and the project context (= 4.57), the evaluation results were in two high levels, ranked from the high mean: In terms of operational process (= 4.42), followed by the input factor of the project (= 3.93) In conclusion, the evaluation of the project to promote the moral, ethics, and desirable values of the students of Ban Tum School (Nor. Nor. 15 Kor Por Klang Foster) overall, passed the assessment criteria set

2. Evaluation of the context of the project to promote the moral, ethics, and desirable values of students in Ban Tum School (No. Kor. Kor. 15, Central Klang Upatham) found that the highest level of consistency. Which passed the assessment criteria set The item with the highest average value is that the project is consistent with Solving current social problems (= 4.77) followed by the objectives and goals of the project are possible. And the project is suitable for the needs of the learners (= 4.69) respectively, while the lowest mean is that the project is suitable for the role and duty of the school (= 4.30)

ความเป็นมาและความสำคัญ

สังคมไทยกำลังเดินมาถึงจุดวิกฤต นี่เป็นคำพูดที่คนไทยใช้สรุปสภาพของสังคมไทยในปัจจุบัน ทุกวันนี้คนไทยอยู่กันแบบครอบครัวเดี่ยวบุตรหลานถูกเลี้ยงดูด้วยเงินเติบโตมากับความเชื่อค่านิยมทางวัตถุ ขณะที่ผู้ใหญ่ซึ่งเป็นแบบอย่างแก่เยาวชนต่างตั้งหน้าตั้งตาหาเงินโดยมิได้สนใจคนรอบตัวหรือแม้แต่คนในครอบครัว เด็ก ๆ ถูกปล่อยให้อยู่กับสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยรวมกลุ่มกับเพื่อนทำกิจกรรมตามความสนใจโดยขาดการดูแลแนะนำจากผู้ใหญ่มีความเชื่อและค่านิยมที่ผิด ๆ จนเลยเถิดถึงขั้นทำในสิ่งที่ผิดพลาดทั้งโดยตั้งใจและโดยไม่ตั้งใจ

คำถามที่หลายคนอดคิดไม่ได้เมื่อได้รับข่าวสารข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ คือ เกิดอะไรขึ้นกับสังคมไทย นับวันจะมีแต่ข่าวที่แสดงถึงความรุนแรง ความเสื่อมโทรมทางศีลธรรมมากขึ้นเรื่อย ๆ เด็กวัยรุ่นไล่ฆ่ากันกลางถนน ชายหนุ่มฆ่าแฟนสาวที่บอกเลิก โจรปล้นฆ่าแท็กซี่ พ่อข่มขืนลูกโดยที่แม่รับรู้หรือไม่รู้ เรื่องราวเหล่านี้ได้ผ่านการรับรู้แล้วก็ถูกลืมไปตามกาลเวลา ช้าแล้วช้าเล่า ทุกวันนี้คนไทยกำลังชาชินกับความรุนแรง ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นไม่ได้มีสาเหตุจากใครคนใดคนหนึ่งหรือรัฐบาลใดรัฐบาลหนึ่ง หากแต่เป็นสิ่งที่เกิดการสั่งสมทวีความรุนแรงเรื่อยมาตามกาลเวลา และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป เราทุกคนต้องตระหนักและรับผิดชอบร่วมกัน เพราะปัญหาการขาดคุณธรรมจริยธรรมส่วนบุคคลส่งผลให้เกิดปัญหาสังคมจนกลายเป็นปัญหามันเมือง หลายคนมองไปถึงการแก้กฎหมายให้มีบทลงโทษที่หนักขึ้น เพื่อที่จะให้ผู้ที่จะกระทำความผิดเกรงกลัว มันอาจจะช่วยแก้ปัญหาได้ส่วนหนึ่งแต่เป็นทางแก้ที่ยังไม่ตรงจุดนัก เพราะถึงแม้ว่าจะแก้กฎหมายให้มีบทลงโทษที่รุนแรงกว่านี้สักกี่เท่า ก็คงไม่อาจขจัดความรุนแรงในสังคมให้หมดไปได้ แต่หากคนในสังคมมีคุณธรรมมากขึ้นไม่ว่าจะเป็นเรื่องของจิตสำนึก การทำความดี ศีลธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบต่อสังคม ต่างหากที่จะทำให้สังคมไทยน่าอยู่ขึ้น เสี่ยงสะท้อนจากองค์กรต่าง ๆ มองว่าปัญหาที่เกิดขึ้นนี้มีสาเหตุมาจากความล้มเหลวด้าน การจัดการศึกษา ดังนั้นการแก้ไขปัญหาหรือภาวะวิกฤตที่เกิดขึ้นในสังคมไทยที่เกิดจากคนขาดคุณธรรม จริยธรรม จึงต้องสร้างสมดุลทางด้านคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ทุกคนโดยกระบวนการศึกษา

รัฐบาลได้พยายามแก้ปัญหานี้ โดยใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่พึงามให้ทุกคนมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตนเอง และรับผิดชอบต่อส่วนรวมมีคุณธรรม จริยธรรมที่พึงามมีความซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย ขยัน อดทน ประหยัด ลดค่านิยมทางวัตถุ มุ่งพัฒนาคนให้มีชีวิตที่พอเพียง โดยโรงเรียนเป็นสถาบันที่สำคัญยิ่งในการจัดกระบวนการเรียนรู้การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่ยั่งยืน และเป็นพลเมืองดีของสังคมต่อไปได้อย่างมีคุณภาพ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 กำหนดให้มีการจัดการศึกษาในหมวด 1 จุดมุ่งหมายและหลักการ มาตรา 6 ระบุว่า “การจัด การศึกษา ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับ ผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” โดยยึดแนวการจัดการศึกษาในหมวด 4 มาตรา 23 ที่เน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และ บูรณาการตามความเหมาะสมและในมาตรา 24 (4) ได้กำหนดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดกระบวนการสอนผสมผสานความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่พึงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกรายวิชา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

แห่งชาติ. 2543 : 21) ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) ที่เน้นการพัฒนาคนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาประเทศโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดสภาพสังคมไทยที่พึงประสงค์ โดยมุ่งพัฒนาสู่สังคม ที่เข้มแข็งและมีคุณภาพ

การศึกษาในยุคปัจจุบันมุ่งสร้างคนให้มีประสิทธิภาพและยังเสริมสร้างความคิด ทักษะคิดให้รู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหา และนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน มีความรู้ความเข้าใจ นำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตให้ดีขึ้น แต่ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะดังกล่าวข้างต้นนั้นยังประสบปัญหาอยู่มากใน กระบวนการจัดการเรียนการสอน ตัวครูและบุคลากรทางการศึกษา การให้ความช่วยเหลือ และการได้รับความร่วมมือ สนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา (กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ. 2544 : 8 – 9) ที่ได้ชี้ให้เห็นประเด็นสภาพปัญหาที่เกี่ยวกับผู้บริหารและครูและบุคลากรทางการศึกษาได้แก่

1. ผู้บริหารไม่ให้ความสนใจการเรียนการสอนจริยธรรม ไม่เห็นความสำคัญ และไม่เป็นผู้ดำเนินการให้ความรู้แก่นักเรียน
2. ตัวแบบ คือ ครูไม่เห็นความสำคัญไม่ติดตามผลวัดผลโดยวัดความจำมากกว่าปฏิบัติ
3. ผู้รับ คือ นักเรียนรับความรู้แล้วปฏิบัติไม่ได้ เนื่องจากความไม่สอดคล้องของการสอนกับการนำไปสู่การปฏิบัติจริงและค่านิยมทางสังคมขัดแย้งกัน

ด้วยเหตุนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการอบรม สั่งสอนปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ให้แก่ นักเรียน ตลอดจนการประพฤติปฏิบัติตนที่เป็นแบบอย่างที่ดีเพื่อให้ลูกศิษย์ได้ปฏิบัติตาม ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตนักศึกษาวิทยาลัยวิชาการศึกษา พ.ศ. 2502 ความว่า “...ในฐานะที่ต้องออกไปทำหน้าที่เป็นครูของผู้อื่น ท่านจำจะต้องสร้างสมธรรมะต่าง ๆ ให้เพิ่มพูนมากยิ่งขึ้น และรู้จักวางตัวให้สมกับเป็นผู้ที่มีหน้าที่สั่งสอนและอบรมเยาวชน ควรจะตั้งใจปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถและช่วยกันจัดปัญหาเยาวชนให้หมดสิ้นโดยเร็ว และส่งเสริมให้เยาวชนได้เป็นคนที่มีสัมมาอาชีพและความประพฤติดี เพื่อเป็นกำลังในการที่จะสร้างประเทศชาติต่อไป...” ดังนั้นจะเห็นว่า ทั้งผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความสำคัญมากในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน

โรงเรียนบ้านตุม (นพค. 15 กรป. กลางอุปถัมภ์) ตั้งอยู่ ตำบลตุม อำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีครูและบุคลากรทางการศึกษา 77 คน นักเรียน 1,237 คน ตั้งอยู่ในถิ่นกันดาร ชุมชนยากจน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและรับจ้างทั่วไป หลังฤดูการทำนาต้องอพยพไปประกอบอาชีพรับจ้าง (ตัดอ้อย) ต่างถิ่น โดยมีการอพยพพื้นฐานเป็นครอบครัว และเข้าประกอบอาชีพอิสระส่วนตัวและรับจ้างในกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ทั้งบุตรหลานไว้กับปู่ย่า ตายาย หรือญาติพี่น้อง เด็กนักเรียนขาดการดูแลเอาใจใส่ ขาดความอบอุ่น ส่งผลให้เด็กไม่เคารพเชื่อฟังพ่อแม่ผู้ปกครอง อีกทั้งชุมชนตำบลตุม ยังประสบปัญหาขาดแคลนแรงงานฝีมือ และมีความชอบในเรื่องการดื่มสุราโดยมีค่านิยมที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งอาจเป็นสาเหตุให้มีการลอกเลียนพฤติกรรมได้ และจากการสังเกตนักเรียนและสอบถามคณะครู พบว่า พฤติกรรมผู้เรียนด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านตุม (นพค. 15 กรป. กลางอุปถัมภ์) ตลอดปีการศึกษา 2560 อยู่ในระดับที่ยังไม่น่าพึงพอใจ โดยเฉพาะการขาดระเบียบวินัย ขาดความรับผิดชอบ ใช้จ่ายอย่างสุรุ่ยสุร่าย ไม่รู้จักการประหยัด ไม่ซื่อสัตย์ ไม่มีความเมตตากรุณา ไม่รู้จักการแบ่งปัน ไม่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

และการเสียสละยังมีน้อย นักเรียนไม่มีระเบียบวินัยในตนเอง มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม การประพฤติตนไม่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน ไม่สนใจเรียน ขาดคุณธรรมจริยธรรม เกิดผลกระทบต่อการดำรงชีวิตในชุมชนและสังคม

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้ประเมินในฐานะเป็นรองผู้อำนวยการโรงเรียนได้ปรึกษาร่วมกับผู้บริหารครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีความสนใจและให้ความสำคัญ กับการส่งเสริมและปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ให้แก่นักเรียน โดยต้องดำเนินการผ่านกิจกรรมที่หลากหลายในบรรยากาศที่มีปฏิสัมพันธ์ที่ดี มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและติดตามผลการดำเนินงาน พัฒนา ปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอและยั่งยืน โดยการจัดทำโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนบ้านตูม (นพค. 15 กรป. กลางอุปถัมภ์) ขึ้นและกำหนดเป็นโครงการไว้ในแผน ปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ซึ่งการดำเนินงานโครงการดังกล่าวได้สำเร็จลุล่วงแล้ว ผู้ประเมินจึงได้ประเมินโครงการ เพื่อนำผลการดำเนินการที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงและพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดและเป็นแนวทางในการสร้างความเข้มแข็งด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสร้างความเข้มแข็งและเป็นรากฐานของสังคม นักเรียนมีพฤติกรรมเป็นที่ยอมรับและ พึงปรารถนาของสังคมและประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการประเมิน

การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านตูม (นพค.15 กรป.กลางอุปถัมภ์) มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการดำเนินงานโครงการในประเด็นต่างๆ โดยใช้รูปแบบจำลองซิปป์ (CIPP Model) มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อประเมินบริบทของโครงการ (Context) เกี่ยวกับความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของโครงการกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 นโยบายโรงเรียน และความต้องการจำเป็นของโรงเรียน
2. เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการ (Input) เกี่ยวกับความเหมาะสมของบุคลากร ทรัพยากร และปัจจัยสนับสนุนอื่น ๆ ในการดำเนินงานตามโครงการ
3. เพื่อประเมินกระบวนการดำเนินงานตามโครงการ (Process) เกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินงาน และการประเมินผลตามโครงการ
4. เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการ (Product) เกี่ยวกับ
 - 4.1 ประเมินผลการประพฤติปฏิบัติตนเองตามคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนบ้านตูม (นพค. 15 กรป. กลางอุปถัมภ์) 6 ด้าน ดังนี้

- 1) ความมีวินัย
- 2) ความซื่อสัตย์สุจริต
- 3) ความกตัญญูกตเวที
- 4) ความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม
- 5) ความประหยัด
- 6) ความภูมิใจในความเป็นไทย

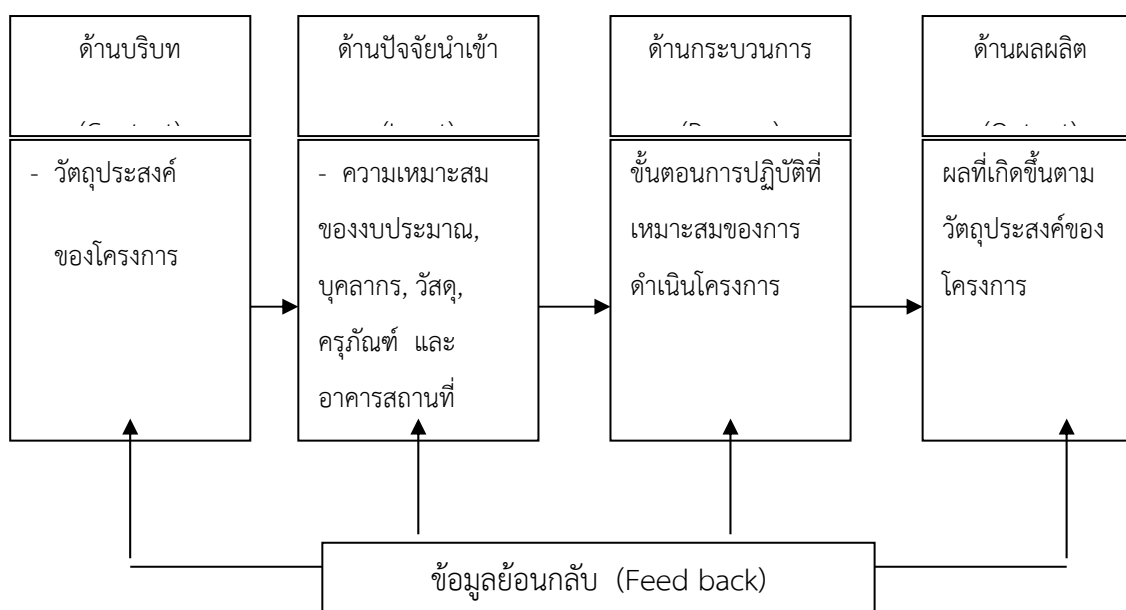
4.2 ความพึงพอใจของบุคลากรที่มีต่อโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนบ้านตูม (นพค. 15 กรป. กลางอุปถัมภ์) ซึ่งประกอบด้วย ครูและ บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 และ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนบ้านตูม (นพค. 15 กรป. กลางอุปถัมภ์)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการประเมินครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงผลสัมฤทธิ์ของโครงการที่ได้ดำเนินงานมา
2. นำผลการประเมินที่ได้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนปฏิบัติการและพัฒนาโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ในปีการศึกษาต่อไป
3. เป็นแนวทางในการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านตูม (นพค. 15 กรป. กลางอุปถัมภ์) หรือโครงการอื่น ๆ ต่อไป
4. โรงเรียนมีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนบ้านตูม (นพค. 15 กรป. กลางอุปถัมภ์) เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา และหน่วยงานอื่นๆ

กรอบแนวคิดในการประเมิน

การประเมินครั้งนี้ ได้กำหนดกรอบแนวคิดการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึง ประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านตูม (นพค. 15 กรป. กลางอุปถัมภ์) ตามแบบจำลองซิปปี้ (CIPP Model) โดยศึกษา ข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และนักเรียน โรงเรียนบ้านตูม (นพค. 15 กรป.กลางอุปถัมภ์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 กรอบความคิดการประเมินโครงการตามแบบจำลองชิปปี้

ขอบเขตของการประเมิน

เพื่อให้การรายงานการประเมินผลโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านตูม (นพค. 15 กรป. กลางอุปถัมภ์) เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ จึงกำหนดขอบเขตการดำเนินงานดังนี้

1. ดำเนินกิจกรรมตามโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านตูม (นพค. 15 กรป. กลางอุปถัมภ์) โดยผ่านโครงการ/กิจกรรมย่อยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 1.1 กิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม
- 1.2 กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา
- 1.3 กิจกรรมออมทรัพย์
- 1.4 กิจกรรมวิถีพุทธ
- 1.5 กิจกรรมลูกเสือจราจร

2. ขอบเขตเนื้อหาในการประเมินครั้งนี้ ได้ประยุกต์แนวคิดการประเมินโครงการตามแบบจำลองของชิปปี้ (CIPP Model) ซึ่งประกอบด้วย การประเมิน 4 ด้าน คือ

2.1 ด้านบริบทเกี่ยวกับนโยบายและวัตถุประสงค์ของโครงการกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 นโยบายโรงเรียน และความต้องการจำเป็นของโรงเรียน

2.2 ด้านปัจจัยนำเข้าเกี่ยวกับการจัดบุคลากร ทรัพยากร และปัจจัยสนับสนุนอื่น ๆ

ในการดำเนินงานตามโครงการ

2.3 ด้านกระบวนการเกี่ยวกับการดำเนินการตามโครงการ

2.4 ด้านผลผลิตเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

2.4.1 ประเมินผลการประพฤติปฏิบัติตนเองตามคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านตูม (นพค. 15 กรป. กลางอุปถัมภ์) 6 ด้าน ได้แก่

- 1) ความมีวินัย
- 2) ความซื่อสัตย์สุจริต
- 3) ความกตัญญูกตเวที
- 4) ความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม
- 5) ความประหยัด
- 6) ความภูมิใจในความเป็นไทย

2.4.2 ประเมินความพึงพอใจของบุคลากรที่มีต่อโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านตูม (นพค. 15 กรป. กลางอุปถัมภ์)

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้คือ

1.1 ประชากร จำนวนทั้งสิ้น 635 คน ประกอบด้วย ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 66 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 278 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 278 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 245 คน ประกอบด้วย ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 66 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 83 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 จำนวน 83 คน ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างมาโดยวิธี คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมโดยสูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) และการเลือกกลุ่มตัวอย่าง แบบเจาะจง (Purposive Sampling)

4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การดำเนินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและ ค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านตูม (นพค. 15 กรป. กลางอุปถัมภ์) ตำบลตูม อำเภอสรรคบุรี จังหวัดศรีสะเกษ

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการดำเนินงานโครงการในการประเมินด้านสภาพแวดล้อมบริบทของ โครงการ (Context Evaluation) ประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ (Input Evaluation) ประเมินด้าน กระบวนการ (Process Evaluation) และ ประเมินด้านผลผลิต (Output Evaluation)

5. ระยะเวลาดำเนินการ ปีการศึกษา 2560 – พ.ศ. 2561

คำสำคัญ : การประเมินโครงการ ,คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์,พฤติกรรมการณ์มีคุณธรรมและ จริยธรรม,คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, CIPP Model

วิธีดำเนินการประเมินโครงการ

การศึกษาผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนบ้านตูม (นพค.15กรป.กลางอุปถัมภ์) อำเภอสรรคบุรี จังหวัดศรีสะเกษ ครั้งนี้ ผู้ประเมินได้ดำเนินการ ดำเนินงานโครงการในประเด็นต่างๆ โดยใช้รูปแบบจำลองซิปป์ (CIPP Model) ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร จำนวนทั้งสิ้น 635 คน ประกอบด้วย ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 66 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน ผู้ปกครองของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 278 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 278 คน

กลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 245 คน ประกอบด้วย ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 66 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน ผู้ปกครองของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 83 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 จำนวน 83 คน ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างมาโดยวิธีคำนวณหาขนาด

กลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม โดยสูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) และการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แสดงรายละเอียดได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงรายละเอียดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
สถานภาพ	จำนวน/คน	จำนวน/คน	การกำหนดขนาด/วิธีได้มา
ครูและบุคลากรทางการศึกษา	66	36	เลือกแบบเจาะจง
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	13	13	เลือกแบบเจาะจง
ผู้ปกครองนักเรียน	278	83	เลือกแบบเจาะจง
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3	278	83	เลือกแบบเจาะจง
รวม	635	245	

ประเภทของการประเมิน

1. ประเมินบริบท (Context Evaluation) เพื่อศึกษาความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของโครงการกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน นโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 นโยบายโรงเรียน และความต้องการจำเป็นของโรงเรียน
2. ประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เพื่อศึกษาความเหมาะสมของบุคลากร ทรัพยากร และปัจจัยสนับสนุนอื่น ๆ ในการดำเนินงานตามโครงการ
3. ประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินงาน และการประเมินผลตามโครงการ
4. ประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการจัดโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน พฤติกรรมของนักเรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้แก่ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและนักเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลโครงการ

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ เป็นแบบประเมินโครงการ จำนวน 5 ฉบับ ซึ่งผู้ประเมินจัดสร้างขึ้นเอง ลักษณะของแบบประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

แบบประเมินโครงการ ทั้ง 5 ฉบับ เป็นการประเมินความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนที่มีต่อการจัดโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบประเมินด้านบริบทของโครงการ จำนวน 10 ข้อ

ฉบับที่ 2 แบบประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ จำนวน 10 ข้อ

ฉบับที่ 3 แบบประเมินด้านกระบวนการดำเนินการของโครงการ จำนวน 10 ข้อ

ฉบับที่ 4 แบบประเมินด้านการประพฤติปฏิบัติตนตามคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน จำนวน 60 ข้อ ซึ่งแบบประเมินเกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติตนตามคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ พฤติกรรมของนักเรียนในด้านความมีวินัย ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความกตัญญู กตเวทิต์ ด้านความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ เพื่อส่วนรวม ด้านความประหยัด และด้านความภูมิใจในความเป็นไทย

ฉบับที่ 5 แบบประเมินความพึงพอใจของบุคลากรที่มีต่อโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน จำนวน 10 ข้อ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (สมบัติ ท้ายเรือคำ. 2546 : 108)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร (สมบัติ ท้ายเรือคำ. 2546 : 123)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

2. สถิติในการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 สถิติในการหาคุณภาพเครื่องมือเพื่อดูดัชนีความสอดคล้องโดยใช้สูตร (สมบัติ สุริยวงศ์ และคณะ. 2544 : 157)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

ขั้นตอนการประเมิน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการประเมินผลโครงการมีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบประเมิน จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ครูและบุคลากรทางการศึกษา	66	26.94
2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	13	5.30
3. ผู้ปกครองนักเรียน	83	33.88
4. นักเรียน	83	33.88
รวม	245	100

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการตามลำดับต่อไปนี้

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการแปลความหมายความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดย ภาพรวม

ลำดับ	ด้าน	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย	เกณฑ์	ผลการประเมิน
1	บริบทของโครงการ	4.57	0.53	มากที่สุด	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2	ปัจจัยนำเข้าของโครงการ	3.93	0.56	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3	กระบวนการดำเนินการ	4.42	0.63	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4	ผลผลิตของโครงการ	4.67	0.45	มากที่สุด	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
รวมเฉลี่ย		4.40	0.54	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

สรุปผลการประเมินโครงการ

สรุปได้ว่า ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านตูม (นพค.15 กรป.กลางอุบลรัตน์) โดยรวมผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ ในการสรุปผลผู้ประเมินนั้นสรุปผลตามวัตถุประสงค์การประเมิน และนำเสนอผลของส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยสรุปเพื่อให้เห็นความเป็นมาด้วย ดังนี้ ผู้ประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนบ้านตูม (นพค. 15 กรป.กลางอุบลรัตน์) จำนวน 245 คน เป็นผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.88 รองลงมา

ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 26.94 และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คิดเป็นร้อยละ 5.30 โดยผลการประเมินด้านต่าง ๆ มีดังนี้

1. ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนบ้านตูม (นพค. 15 กรป. กลางอุปถัมภ์) ตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผลการประเมินโดยภาพรวม อยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) เมื่อ พิจารณาผลการประเมินรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือ ด้านผลผลิตของโครงการ ($\bar{X} = 4.67$) และด้านบริบทของโครงการ ($\bar{X} = 4.57$) มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน เรียงลำดับจาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงคือ ด้านกระบวนการดำเนินการ ($\bar{X} = 4.42$) รองลงมาคือ ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ ($\bar{X} = 3.93$)

สรุปได้ว่า ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนบ้านตูม (นพค. 15 กรป. กลางอุปถัมภ์) โดยภาพรวมผ่านเกณฑ์การประเมิน ที่ตั้งไว้

2. การประเมินบริบทของโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนบ้านตูม (นพค. 15 กรป. กลางอุปถัมภ์) พบว่า มีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งผ่านเกณฑ์การ ประเมินที่ตั้งไว้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โครงการมีความสอดคล้องกับ การแก้ปัญหาสังคมปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.77$) รองลงมา ได้แก่ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการมีความเป็นไปได้ กับโครงการมีความเหมาะสมกับสภาพ ความต้องการของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.69$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โครงการมีความเหมาะสมกับ บทบาทและหน้าที่ของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.30$)

3. การประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ พึงประสงค์ ของนักเรียน โรงเรียนบ้านตูม (นพค. 15 กรป. กลางอุปถัมภ์) พบว่า มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ซึ่งผ่าน เกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การให้ความร่วมมือใน การระดมความคิดและการดำเนินงาน ตามโครงการของบุคลากร รองลงมา ได้แก่ จำนวนบุคลากรที่ร่วมดำเนินโครงการมีความรู้ความสามารถเหมาะสม และเพียงพอ และผู้รับผิดชอบแต่ละกิจกรรมมีความมุ่งมั่นทุ่มเทเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายตามลำดับ ส่วนข้อที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก

4. การประเมินกระบวนการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึง ประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนบ้านตูม (นพค. 15 กรป. กลางอุปถัมภ์) พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งผ่าน เกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด การกำหนดบทบาทหน้าที่และผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน รองลงมา ได้แก่ การเตรียมความพร้อมด้านอาคารสถานที่ งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การวิเคราะห์ และนำผลการ ประเมินมาพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การจัดทำกรอบแนวคิดและกำหนด จุดพัฒนาตามสภาพปัญหาและความต้องการ

5. ประสิทธิภาพการจัดโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนในการปฏิบัติตนด้านต่าง ๆ ทั้งหมด 6 ด้าน ดังนี้

5.1 การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านตูม (นพค. 15 กรป. กลางอุปถัมภ์) ตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน ด้านผลผลิตของโครงการ พบว่า ผลการประเมินโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$) เมื่อพิจารณาผลการประเมินรายด้าน พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน เรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 5 ลำดับ คือ ด้านความภูมิใจในความเป็นไทย ($\bar{X} = 4.87$) รองลงมา คือ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{X} = 4.85$) ด้านความกตัญญูกตเวที ($\bar{X} = 4.73$) ด้านความเมตตากรุณาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม ($\bar{X} = 4.67$) และด้านความมีวินัย ($\bar{X} = 4.53$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากมี 1 ด้าน คือ ด้านความประหยัด ($\bar{X} = 4.44$)

สรุปได้ว่า ผลการประเมินความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนเกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์โดยภาพรวม ผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้

5.2 การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนในการปฏิบัติตน ด้านความมีวินัย พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งผ่านเกณฑ์ การประเมินที่ตั้งไว้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของสถานศึกษา รองลงมา ได้แก่ ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ และเข้าแถวรับบริการตามลำดับก่อนหลังตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ไม่พูดคุยนินทาในขณะรับประทานอาหาร

5.3 การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนในการปฏิบัติตน ด้านความซื่อสัตย์สุจริต พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ไม่หยิบสิ่งของเกินจำนวนที่กำหนด รองลงมาคือนำสิ่งของที่ไม่ใช่ของตนคืนเจ้าของ และปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรงตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ปฏิบัติตามสัญญาที่ให้ไว้กับพ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือครู และไม่ลอกการบ้านหรือแบบฝึกหัดของเพื่อน

5.4 การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนในการปฏิบัติตน ด้านความกตัญญูกตเวที พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพ่อแม่ ครู และผู้นำชุมชน รองลงมาคือช่วยงานพ่อแม่ ครู และญาติพี่น้อง และรู้จักการบริการ อาหาร น้ำดื่ม แก่ผู้มีพระคุณ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ พูดจาสุภาพ ไพเราะ อ่อนหวาน เป็นต้น

5.5 การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนในการปฏิบัติตน ด้านความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ช่วยเหลือกิจกรรมของส่วนรวม

อย่างสม่ำเสมอ รองลงมา คือ ให้เพื่อนยืมสิ่งของด้วยความเต็มใจและแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่นด้วยความเต็มใจตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ บริจาคทรัพย์สินของเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัย

5.6 การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนในการปฏิบัติตน ด้านความประหยัด พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ปิดเครื่องใช้ไฟฟ้าทันทีที่เลิกใช้ รองลงมา คือ ไม่เลือกซื้อสินค้าฟุ่มเฟือย และดูแลรักษาสิ่งของเครื่องใช้ให้ใช้ประโยชน์ได้นานที่สุดตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ รู้จักวางแผนการใช้จ่ายเงินของตนเอง

5.7 การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนในการปฏิบัติตน ด้านความภูมิใจในความเป็นไทย พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ รักษาและเผยแพร่วัฒนธรรมของท้องถิ่น เช่น วันสารท สงกรานต์ รองลงมา ได้แก่ ร่วมประเพณีที่ดั่งามของชุมชน และอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ใช้ภาษาไทยและเลขไทยเพื่อการสื่อสารได้

6. ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านตูม (นพค. 15 กรป. กลางอุปถัมภ์) มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ย สูงที่สุด คือ ผู้บริหารให้ความสำคัญแก่งานโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ พึงประสงค์ของนักเรียนส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีการสรุปผล และรายงานผลการปฏิบัติกิจกรรมโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน เผยแพร่ต่อสาธารณชน

อภิปรายผลการประเมินโครงการ

เมื่อพิจารณาผลการประเมินรายด้าน พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้านเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 5 ลำดับ คือ ด้านความภูมิใจใน ความเป็นไทย รองลงมา คือ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความกตัญญูกตเวที ด้านความเมตตากรุณาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม และด้านความมีวินัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 ส่วนใหญ่เป็นเด็กที่มีอายุระหว่าง 13 -15 ปี เป็นวัยที่เข้าสู่วัยรุ่นที่เริ่มมีพัฒนาการทางจริยธรรม ตามขั้นแห่งทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์ (ทิสนา เขมมณี. 2542 : 5 ; อ้างอิงจาก สุรางค์ ไคว้ตระกูล. 2539) ในขั้นที่สอง เป็นขั้นยอมรับการเปลี่ยนแปลงของกฎเกณฑ์ (Autonomous) อายุตั้งแต่ 9 ปี ขึ้นไป เด็กจะเริ่มมีความคิดว่า กฎเกณฑ์ คือ ข้อตกลงระหว่างบุคคล และผู้ที่ใช้กฎเกณฑ์จะต้องร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และกฎเกณฑ์อาจเปลี่ยนได้ และสอดคล้องตามแนวคิดของโคลเบอร์ก (Kolhberg) ในขั้นที่สาม เด็กอายุ 10-13 ปี เป็นขั้นทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ คือ การตัดสินใจโดยการคล้อย

ตามความเห็นชอบ หรือการจูงใจของผู้อื่นโดยเฉพาะเพื่อน หรืออาจเป็นไปตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Cognitive Theory) ของแบนดูรา (ทศนา แชมมณี. 2542 : 8 ; อ้างอิงมาจาก Bandura. 1977) ที่เชื่อว่าการเรียนรู้ส่วนใหญ่ของคนเกิดจากการสังเกตตัวแบบ ซึ่งจะสามารถถ่ายทอดทั้งความคิดและการแสดงออกไปพร้อม ๆ กัน และตัวแบบนี้ทำหน้าที่ 3 ลักษณะด้วยกัน คือ อาจทำหน้าที่ส่งเสริม หรือยับยั้งการเกิดพฤติกรรมหรือช่วยพฤติกรรมนั้นคงอยู่ โดยตัวแบบนี้อาจเป็นบุคคลจริง ๆ (Live Model) หรือตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ (Symbolic Model) ได้แก่ ตัวแบบที่เสนอผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น วิทยู โททัศน์ การ์ตูน หรือหนังสือนวนิยาย และหรืออาจเป็นไปตามค่านิยมตามแนวคิดของแรทส์ (ทศนา แชมมณี. 2542 : 10 ; อ้างอิงมาจาก Rath. 1966) ที่ว่าค่านิยมเป็นสิ่งที่บุคคลเลือกยึดถือเป็นหลัก หรือแนวทางในการดำรงชีวิตของตน อาจกล่าวได้ว่าการที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่

1 – 3 โรงเรียนบ้านตูม (นพค. 15 กรป. กลางอุปถัมภ์) ตำบลตูม อำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ มีค่าเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุดนี้ เป็นเพราะเกิดจากการจัดกิจกรรมตามโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน การอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองนักเรียน การประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของครู หรืออาจจะเกิดจากครูและบุคลากรทางการศึกษาได้สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และในสถานการณ์ต่าง ๆ ตามความเหมาะสมให้นักเรียน ซึ่งต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม สำหรับผลการประเมินคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ด้านความประหยัด มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ทั้งจากความคิดเห็นของครู ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียนประเมินตนเอง แต่ก็อยู่ในระดับมาก ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับที่น่าพอใจเช่นกัน

4.2 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน ที่มีต่อโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านตูม (นพค. 15 กรป. กลางอุปถัมภ์) มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ข้อที่มีค่าเฉลี่ย สูงที่สุด คือ ผู้บริหารให้ความสำคัญแก่งานโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีการสรุปผล และรายงานผลการปฏิบัติกิจกรรมโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน เผยแพร่ต่อสาธารณชน

ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ตระหนักเห็นคุณค่าของโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนบ้านตูม (นพค. 15 กรป. กลางอุปถัมภ์) และมีจุดเน้นในการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ซึ่งเห็นได้จากการปรับปรุงจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมเอื้อต่อการเรียนรู้

จัดหาสื่อ โสตทัศน วัสดุ ครุภัณฑ์ประจำห้องสมุดอย่างเพียงพอ ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากโรงเรียนได้ดำเนินปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ เปลี่ยนแนวคิดเปลี่ยน วิธีสอน จากครูเป็นศูนย์กลางมาเป็นใช้ผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาอบรม ศึกษาดูงาน นิเทศแนะนำจากผู้บริหาร และที่สำคัญโรงเรียนได้วางโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนได้ร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมอย่างสนุกสนาน ซึ่งสอดคล้องกับการสอบถามครูและบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนเห็นว่าการจัดกิจกรรมมีประโยชน์ ที่มีอุปสรรคในการจัดกิจกรรมคือเวลาในการจัดที่ต้องปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องสัมพันธ์กันทุกกิจกรรม อย่างไรก็ตามครูและบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดคือ กิจกรรมวิถีพุทธ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและครูผู้ดำเนินกิจกรรมเข้าใจหลักการ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และเห็นประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการนี้ จึงทำให้ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในการดำเนินงานเป็นอย่างดีซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างต่อเนื่องและสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการประเมินไปใช้

1.1 จากผลการประเมินผลโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนบ้านตูม (นพค. 15 กรป. กลางอุปถัมภ์) อำเภอศรีรัตน จังหวัดศรีสะเกษ ทั้งที่ประเมินจากความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และจากการประเมินตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 พบว่า ผลการประเมินโดยภาพรวมสอดคล้องกัน คือ อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน ส่วนด้านความประหยัด มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ แต่ก็อยู่ในระดับมาก ดังนั้น ทุกฝ่ายจะต้องพยายามหาแนวทางในการพัฒนาส่งเสริมให้นักเรียนมีความประหยัดให้มากขึ้น

1.2 โรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องควรร่วมกันปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนให้คงอยู่หรือให้สูงขึ้น

1.3 โรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพราะงาน ด้านนี้เป็นงานที่ช่วยส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์มากขึ้น

1.4 ควรมีการประเมินผลผู้เรียนตามสภาพที่แท้จริง เพื่อป้องกันพฤติกรรมที่อาจจะเบี่ยงเบน

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ วิวัฒน์ธนศิษฐ์. การศึกษาองค์ประกอบคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต
(วัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
โกวิท ประวาลพุกษ์. (2523.) แนวการประชุมทางวิชาการ. ในแนวทางพัฒนาจริยธรรมไทย. หน้า 17.
กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2523.
. การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่เน้นวินัยและประชาธิปไตย. กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2541.
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน.(ธันวาคม 2538 – มกราคม 2539.)
“แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8” การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด : แนวทางสู่
การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 30(2). 7.
การวิจัยและพัฒนาระบบการประเมินผลภายในของสถานศึกษา. (2543.) กรุงเทพฯ :
กระทรวงศึกษาธิการ.(2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ :
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม
119 ตอนที่ 123 ก (19 สิงหาคม 2545), ฉบับกฤษฎีกา. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร :
ทิศนา ขัมมณี.(2541.) การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมจากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. สภาสังคมสงเคราะห์แห่ง
ประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์, กรุงเทพฯ :
ทิศนา ขัมมณี.(2542.) แบบแผนและเครื่องมือการวิจัยการศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ :
บุญชม ศรีสะอาด. (2543.) การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น,
สมบัติ ท้ายเรือคำ.(2546.) เอกสารประกอบการสอนวิชา 504304 การวิจัยการศึกษาเบื้องต้น. มหาสารคาม :
ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
สมบูรณ์ สุริยวงศ์ และคณะ. (2544.) ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
Bandura, A. (1977). Social Learning Theory. Prentice-Hall, Inc; New Jersey.
Raths,Louis E., Merrill Harmin and Sidney B. Simon. (1966). Value and Teaching: Working with
Value in the Classroom. (1966.) Columbus: Charles E, Merrill Books. Inc.